

آشنایی با مفاهیم قرآن

معنی لغات و عبارات قرآن

مرحله ی اوّل

تدوین و تقدیم :

مؤسسه‌ی فرهنگی قرآن و سنت نبوی روانسر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على نبينا محمد و على آله و اصحابه و اتباعه اجمعين.

قرآن آخرین پیام خداوند متعال برای انسان در این دنیای فانی است که در آن بهترین روش زیستن در دنیا و آخرت را به مؤمنان معرفی نموده است. بی شک هر آنکه خود را از فهم قرآن بی نیاز بداند، در جاهلیت خواهد زیست و خواهد مرد و در دنیا بدبخت ، و در آخرت در زمره ی زیانکاران خواهد بود .

هرگز شایسته نیست ، شخص دانا و حکیم خویشتن را از سعادت دنیا و آخرت محروم نماید، و برای فهم روش بهتر زیستن تلاش ننماید و عمر را بیهوده تلف کند و برای فهم نامه‌ی سر گشاده‌ی خداوند (قرآن) که خطاب به او نازل شده است ، در شبانه روزلحظاتی را اختصاص ندهد

قرآن حدود ۷۷۰۰۰ کلمه است که با حفظ و فراگیری لغات و قواعد این مرحله که بیش از ۳۵۰۰۰ باردر قرآن تکرار شده اند با معنای تقریباً ۵۰ لغات قرآن آشنا خواهید شد.

توفیق روز افزون همگان را از خداوند متعال خواستاریم.

مؤسسه‌ی فرهنگی قرآن و سنت نبوی روانسر

درس اوّل

تکرار	معنی	لغت
بسیار	به	بِ
۱۳۹	نام	اِسْم
۲۸۱۵	خداوند	اَللّٰه
۱۶۹	بخشنده	رَحْمَن
۲۰۷	مهربان	رَحِيْم
۹۶۹	پروردگار، صاحب	رَبِّ
۴۳	ستایش	حَمْد
۲۳۶	پیامبر، فرستاده	رَسُوْل
۴۷۸	او ، آن	هُوَ
بسیار	من ، مـ	يَ
بسیار	شما ، تان	كُم
بسیار	برای ، به	لِ ، لَ
	برای خدا ، مختصِ خدا	لِلّٰه
۱۷۲۳	نیست	لَا

۱۱۳	خدا ، معبود	إِلَه
۶۵۷	جز ، مگر	إِلَّا
۹۱	بسیار آمرزنده	غَفُورٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿۱﴾ حمد/۱

۲-.. لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ... ﴿۲﴾ (۱) محمد/۱۹

۳- مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ... ﴿۳﴾ (۲) فتح/۲۹

۱- در ترجمه ی برخی از عبارات بهتر است به جای " خدا " همان " الله "

بنویسیم

۲- معمولاً در آخر ترجمه ، کلمه ی " است " یا فعل مناسب دیگری اضافه

می شود.

٤- .. اللَّهُ رَبِّي ... ﴿٣٨﴾ كهف/ ٣٨

٥- هُوَ اللَّهُ ... ﴿٢٢﴾ حشر/ ٢٢

٦- .. هُوَ رَبِّي ﴿٣٠﴾ رعد/ ٣٠

٧- هُوَ رَبُّكُمْ .. ﴿٣٤﴾ هود/ ٣٤

٨- اَلْحَمْدُ لِلَّهِ ... ﴿٢﴾ حمد/ ٢

٩- ... وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢١٨﴾ بقره/ ٢١٨

درس دوّم

تکرار	معنی	لغت
۲۸	بنده	عَبْد
۴۴	دوست ، سرپرست	وَلِيّ
۱۴۴	مؤمنان ، افراد با ایمان	مُؤْمِنِينَ
۷۳	جهانیان ، مردم	عَالَمِينَ
۴۰	پسر	ابْن
۲۹	قدرت ، توانایی	قُوَّة
۴۱	کارها	أَعْمَال
۵۳	همه	جَمِيعاً
بسیار	او ، آن ، ش	ه ، ه
۲۴۴۲	قطعاً	إِنَّ
بسیار	ما ، همان	نا
۵۲۹	گفت	قَالَ
۵۴۲	قطعاً ، این که ، که	أَنَّ
۱۶۴	با ، همراه	مَعَ

۴۲۲	بود ، است	كَانَ
۳۲۲۱	از ، از سوی ، بعضی از	مِنْ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- .. لَهُ الْحَمْدُ ... ﴿۷۰﴾ قصص / ۷۰

۲- اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ ط لَنَا أَعْمَلْنَا وَلَكُمْ أَعْمَلُكُمْ ط ...

﴿۱۵﴾ شوری / ۱۵

۳- قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ ط ﴿۳۰﴾ مریم / ۳۰

۴- إِنَّ رَبُّكُمْ اللَّهُ ط ﴿۵۴﴾ اعراف / ۵۴

۵- وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ ط ﴿۱۲﴾ مائده / ۱۲

۶- وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ط ﴿۹۶﴾ نساء / ۹۶

۲- اِنِّي = اِنَّ + ی = قطعاً من

- ٧- وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴿٤٣﴾ احزاب/٤٣
- ٨- الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ حمد/٢
- ٩- وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٨﴾ آل عمران/٦٨
- ١٠- وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١﴾ انفال/١٩
- ١١- أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا .. ﴿١٣٥﴾ بقره/١٦٥
- ١٢- قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ... ﴿١٤﴾ مائده/١١٤

درس سوم

تکرار	معنی	لغت
۱۳	پاداش	ثَوَاب
۱۷۶	بهتر ، کار خوب	خَيْر
۱۰۵	دانش ، آگاهی	عِلْم
۳۷۴	هر، همه، هریک	كُلِّ
۲۷۹	چیز	شَيْءٍ
۱۱۴	رحمت، بخشایش	رَحْمَةٌ
۸	آفریننده	خَالِق
۱۲۷	اهل ، خانواده	أَهْل
۳۳۲	بگو	قُلْ
۳۳۱	گفتند	قَالُوا
۲۲۵	این	هَذَا
بسیار	پس ، و	فَ
۱۹۷	نزد	عِنْد
۳۶۱	ای	يَا

۱۴۴۵	بر	علی ، علی
	سلام ، درود	سلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- ۱- ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ... ﴿٨﴾ قصص/ ۸۰
- ۲- قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا^ط ﴿١١﴾ مائده/ ۱۰۹
- ۳- وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ... ﴿٦٤﴾ انعام/ ۱۶۴
- ۴- قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّي... ﴿٩٨﴾ كهف/ ۹۸
- ۵- قُلِ اللَّهُ خَلِقُ كُلِّ شَيْءٍ... ﴿٦٦﴾ رعد/ ۱۶
- ۶- فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ^ع ﴿١٣٤﴾ نساء/ ۱۳۴
- ۷- وَقَالَ مُوسَىٰ يَافِرْعَوْنُ إِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ^ط الْعَالَمِينَ ﴿١٠٤﴾ اعراف/ ۱۰۴
- ۸- فَقُلْ سَلِّمُوا عَلَيكُمْ^ط ﴿٥٤﴾ انعام/ ۵۴

درس چهارم

تکرار	معنی	لغت
۱۱	عظمت و سربلندی	عِزَّة
۲۹۵	نشانه ها ، معجزه ها	آلَايَات
۴۹	نهان ، پنهان ، اسرار	غَيْب
۴۲	دوستان، سرپرستان	أَوْلِيَاء
۳۸۳	قوم ، گروه ، مردم	قَوْم
۱۴	رتبه ها	دَرَجَات
۲۸	آمزش	مَغْفِرَة
بسیار	آنها ، شان	هُم ، هُم
۵۴	پیامبر	نَبِي
۱۴۶	قطعا ، فقط	اِنَّمَا
۱۰۸۰	کسانی که	الَّذِينَ
۲۵۸	ایمان آوردند	آمَنُوا
۱۹۰	آسمانها	سَمَاوَات
۴۶۱	زمین	أَرْض

۱۶۹۲	در	فی
------	----	----

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- ۱- اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ ءَامَنُوا ﴿٢٥٧﴾ بقره/ ۲۵۷
  - ۲- إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴿٦٥﴾ یونس/ ۶۵
  - ۳- إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ ﴿٩٨﴾ طه/ ۹۸
  - ۴- إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ ﴿١١٠﴾ آل عمران/ ۱۹
  - ۵- وَاللَّهُ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ﴿٧٧﴾ نحل/ ۷۷
  - ۶- إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا ﴿٥٥﴾ ...
- مائده/ ۵۵

۳- إِنَّمَا بعد از کلمه پس از خود ترجمه می شود.

۷- هُمْ دَرَجَتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ ﴿٤﴾ انفال/ ۴

۸- وَقَالَ أَوْلِيَاؤُهُمْ ... ﴿١٢٨﴾ انعام/ ۱۲۸

۹- قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ ﴿١٢٨﴾ اعراف/ ۱۲۸

۱۰- وَمَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ ^ط ... ﴿١٥﴾ محمد/ ۱۵

۱۱- وَقَالَ أَوْلِيَاؤُهُمْ ^ط ... ﴿١٢٨﴾ انعام/ ۱۲۸

۱۲- وَهُوَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ ﴿٣﴾ انعام/ ۳

۱۳- قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ ^ط ﴿١٦﴾ انعام/ ۱۰۹

۴- "ل" بعد از قال به معنی " به " است . ۲- اگر بعد از فعل مفرد کلمه جمع بیاید فعل هم به صورت جمع معنا می شود.

درس پنجم

تکرار	معنی	لغت
۳	پیام روشن	بَيَان
۲۶	نیکان، شایستگان	صَالِحِينَ
۱۱	نیرومند	قَوِيٍّ
۹۹	با عزت ، قدرتمند	عَزِيزٍ
۶۱	ثروت ها	أَمْوَالٍ
۱۱	معین ، مشخص	مَعْلُومٍ
۹	پند و اندرز	مَوْعِظَةٍ
۷۸	یاران ، پیروان	أَصْحَابٍ
۲۱۵	آمد، آمد به سوی	جَاءَ ، جَاءَتْ
۲۴۰	مردم	نَاسٍ
۲۰۴	آنان	أَوْلِيَائِكَ
بسیار	تو ، ست	كَ
۴۰۶	قطعاً	قَدْ

۱۱۹	روشن، روشنگر، آشکار	مُبِين
۱۵۰	ای	يَا أَيُّهَا
۷۴۲	به سوی ، به	إِلَى ، إِلَيْهِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- ۱- هَذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ ﴿۱۳۸﴾ آل عمران / ۱۳۸
- ۲- وَأَوْلَاتِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿۱۱۴﴾ آل عمران / ۱۱۴
- ۳- إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿۶۶﴾ هود / ۶۶
- ۴- وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ ﴿۲۴﴾ معارج / ۲۴

۵- بهتر است « هو » معنا نشود .

٥- قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ

مائده/١٥ ﴿٥٥﴾

٦- يَتَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ ﴿٥٧﴾

يونس/٥٧

٧- قُلْ يَتَأْتِيهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا

اعراف/١٥٨ ﴿٥٨﴾

٨- إِنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ ﴿١٧﴾ هود/١٧

٩- قَالَ أَصْحَابُ مُوسَىٰ... ﴿٦١﴾ شعراء/٦١

درس ششم

تکرار	معنی	لغت
۳	صاحب ، فرمانروا	مَالِك
۳۶	انسان	بَشَر
۸۶	نشانه	ءَايَةٌ
۳۲	سرانجام	عَاقِبَتُهُ
۲۰	ستم	ظَلَمَ
۲۳	بزرگتر	أَكْبَرُ
۵۲	آفرینش	خَلَقَ
۷۵	مانند	مِثْلُ
۱۲۴	ظالمان، ستمگران	ظَالِمِينَ، ظَالِمُونَ
۳۱۸	روز	يَوْمَ
۱۳	روز کیفر و جزا	يَوْمَ الدِّينِ
۶۸	من	أَنَا
۴۳۰	آن ، این	ذَلِكَ
بسیار	قطعاً	لَا

۸۳	چگونه	كَيْفَ
۳۴	کالا ، بهره	مَتَاع
۶۹	اندک	قَلِيل
۴۳	امروز	الْيَوْم
	حسابرس سریع	سَرِيعُ الْحِسَاب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾ حمد/ ۴

۲- قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ﴿١١٠﴾ كهف/ ۱۱۰

۳- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ حجر/ ۷۷

۶ - جمله هایی که با «إِنَّ» شروع شوند « لَ » در این جمله ها معنا نمی شود .

۲- سریع الحساب : حسابرس سریع

٤- كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٣٩﴾ يونس ٣٩

٥- قُلْ مَتَّعْتُ الدُّنْيَا قَلِيلًا وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ ﴿٧٧﴾ نساء/ ٧٧

٦- لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٧﴾

غافر/ ١٧

٧- إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾

جاثيه/ ٣

٨- لَخَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ

غافر/ ٥٧ ﴿٥٧﴾

درس هفتم

تکرار	معنی	لغت
۹۳	مزد ، پاداش	أَجْر
۱۲۹	کافران	كَافِرُونَ، كَافِرِينَ
۱۰۷	بزرگ	عَظِيم
۳۲۱	عذاب ، کیفر	عَذَاب
۵۲	سخت	شَدِيد
۷۶	زندگی	حَيَاة
۷۷	دوزخ	جَهَنَّمَ
۱۳۵	شما	أَنْتُمْ
۶۹۲	اگر	إِنْ
	نیست ... مگر	إِنْ ... إِلَّا
۸۱	تو	أَنْتَ
۱۹۹	بودید ، هستید	كُنْتُمْ
۲۶۷	بودند ، هستند	كَانُوا
بسیار	او ، آن ، ش	هَا

٦٠	بدی	سوء
	اهل، ساکن، خانواده	اهل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٢﴾ توبه/ ۲۲

۲- وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٥٤﴾ بقره/ ۲۵۴

۳- قَالُوا إِنَّا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا^٧ ﴿١٠﴾ ابراهیم/ ۱۰

۴- إِنَّ أَجْرِي إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١١﴾ شعراء/ ۱۰۹

۵- إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

بقره/ ۲۴۸ ﴿٢٤٨﴾

^٧ - اگر بعد از «إن» «إلا» بیاید «إن» به معنای «نیست» می باشد

٦- وَالْكَافِرُونَ هُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿٦﴾ شورى/ ٢٦

٧- أُولَئِكَ الَّذِينَ هُمْ سُوءُ الْعَذَابِ ﴿٧﴾ نمل/ ٥

٨- كَيْفَ كَانَ عَنقَبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ ﴿٨﴾

غافر/ ٢١

٩- إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمِينَ ﴿٩﴾ عنكبوت/ ٣١

١٠- هُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ﴿١٠﴾ رعد/ ٣٤

١١- فَلَهُمْ عَذَابٌ جَهَنَّمَ ﴿١١﴾ بروج/ ١٠

درس هشتم

تکرار	معنی	لغت
۲۴۷	حق، راستی و درستی	حَقٌّ
۷۴	بسیار	كَثِيرٌ
۲۸	غافل، بی توجه	غَافِلٌ
۲۸	جادو	سِحْرٌ
۲۶	باطل، نادرست	بَاطِلٌ
۸	دلیل روشن	بُرْهَانٌ
۹	ترازو، وسیلهٔ سنجش	مِيزَانٌ
۷۳	فرستادیم	أَرْسَلْنَا
۹	بشارت دهنده، مرزده دهنده	بَشِيرٌ
۴۴	هشدار دهنده	نَذِيرٌ
۳۰۴	کسی که، چیزی که، آنچه	الَّذِي
۶۶	نازل کرد، فرو فرستاد	أَنْزَلَ
۴۶۴	از	عَنْ
۱۹۴	کافر شدند	كَفَرُوا

٣٢	زيانكاران	خاسِرُونَ، خاسِرِينَ
٥٥	نازل كرديم ، فرو فرستاديم	أَنْزَلْنَا
٩٦	جمعِ رسول ، پیامبران	رُسُلٌ
٧١	دلایل روشن، معجزات آشکار	بَيِّنَاتٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١- إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ﴿٢٤﴾ فاطر/ ٢٤

٢- الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَىٰ عَبْدِهِ الْكِتَابَ ﴿١﴾

كهف/ ١

٣- وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ عَنْ آيَاتِنَا لَغَافِلُونَ ﴿١٢﴾

يونس/ ٩٢

٤- فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ

مائدة/ ١١٠ ﴿١١﴾

٥- وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ

مُبينٌ ﴿٢٥﴾ هود/٢٥

٦- وَالَّذِينَ ءَامَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ أُولَٰئِكَ

هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٥٢﴾ عنكبوت/٥٢

٧- يَتَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُم بُرْهَنٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا

إِلَيْكُمْ نُورًا مُّبِينًا ﴿١٧٤﴾ نساء/١٧٤

٨- لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ

وَالْمِيزَانَ ﴿٢٥﴾ الحديد/٢٥

درس نهم

تکرار	معنی	لغت
۴۲	پاداش	جَزَاء
۱۴۷	باغ‌ها ، بهشت‌ها	جَنَّات
۱۴	امین ، درستکار	أَمِين
۵۱	امت ، گروه ، دین	أُمَّة
۳۱	یک ، یگانه	وَاحِد ، وَاحِدَة
۴۳	نام دیگر حضرت یعقوب	إِسْرَائِيل
۱۱۰	نیکو ، شایسته	صَالِح
۳۱	عبادت کنید، پرستید	أَعْبُدُوا
۱۵۳	خودتان	أَنْفُسَكُمْ
۷۴	نیست ، نبود	لَيْسَ
۱۴۵	آتش	نار
۸۳	تقوا داشته باشید	إِتَّقُوا
۳۰	اطاعت کنید، پیروی کنید	أَطِيعُوا
۴۳	این	هَذِهِ

۳۲	پیروان کتاب الهی	أَهْلَ الْكِتَابِ
۷۴	فرزندان ، پسران	بَنِي، بَنِينَ، بَنُو، بَنُونَ
۴۹	مشرک، کسی که برای خدا همتا قرار میدهد	مُشْرِكٍ
	ای کسانی که ایمان آورده اید	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ ﴿۱۲۸﴾

توبه/۱۲۸

۲- أُولَئِكَ جَزَاؤُهُمْ مَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَجَنَّاتٌ ﴿۱۳۶﴾

آل عمران/۱۳۶

۳- أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ ﴿۱۶﴾ هود/۱۶

۹- إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي

نَارِ جَهَنَّمَ ﴿٦﴾ بينه/ ۶

۱۰- قَالَ يَنْفُخُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ

صَلِحٍ ﴿٤٦﴾ هود/ ۴۶

نکات دستوری (۱)

مفرد: کلمه ای است که بر یک نفر یا یک چیز دلالت می

کند مانند: صادق = راستگو

جمع: کلمه ای است که بر چند نفر یا چند چیز دلالت

می کند مانند: صادقون، صادقین = راستگویان

قاعده ۱: اگر به آخر بعضی از کلمات یکی از دو علامت

«ون» و «ین» افزوده شود آن کلمه به چند چیز یا چند

نفر دلالت می کند «ون» و «ین» نشانه های جمع هستند.

تمرین: جدول زیر را کامل کنید (جمع و معنی کلمات را

بنویسید).

مفرد	معنا	جمع با "ون"	جمع با "ین"	معنا
ظالم				
کافر				
مؤمن				
مُحسِن				
کاتب				
عاید				
مُجرِم				

قاعده ۲ : کلماتی که آخر آنها « ة ، ة » است ، پس از حذف « ة ، ة » و اضافه کردن « ات » جمع بسته می شوند ، مانند : جَنَّةٌ : بهشت جَنِّ + ات = جَنَّات : بهشت ها

تمرین : جمع کلمات زیر را بنویسید.

حَشْرَةٌ : دَرَجَةٌ : ءَايَةٌ :

مُؤْمِنَةٌ : صَالِحَةٌ : جَلْسَةٌ :

قاعده ۳ : برخی از اسم ها به شکل دیگری (غیر از قاعده ۱ و ۲) جمع بسته می شوند و خود قاعده ی خاصی ندارند مانند : عَمَل = کار جمع آن می شود : أَعْمَال = کارها

تمرین : جمع کلمات زیر را بنویسید .

خَبَر :	مِثْل :	نَهْر :
قَلْب :	صَدْر :	أَمْر :
ذَنْب :	بَيْت :	عِلْم :
فَقِير :	شَهِيد :	شَرِيك :
ضَعِيف :	مَسْجِد :	مَنْزِل :
مَشْرِق :	مَغْرِب :	مَجْلِس :

درس دهم

تکرار	معنی	لغت
۱۸	قدر ، اندازه	قَدَر ، قَدَر
۲۵۵	کتاب ، قرآن	کِتَاب
۱۹	زیور	زینَه
۱۳۲	جمع قلب، دل‌ها	قُلُوب
۴	درمان	شِفَاء
۲۳	تاریکی‌ها	ظُلُمَات
۴۳	نور ، روشنایی	نُور
۱۴۷	غیر ، جز	غَیْر
۱۲	مبارک ، با برکت	مُبَارَك، مُبَارَكَه
۸۸	شب	لَیْل ، لَیْلَه
۲۵۳.	نه، نیست، آنچه، چه، چیست	مَا
۱۱۳	قرار دادیم	جَعَلْنَا
۴۹۷	آیا	أَ
۲	تدبر نمی‌کنند، اندیشه نمی‌کنند	لَا یَتَدَبَّرُونَ

۱۳۷	یا	آم
۱	قفل‌ها	أَقْفَالٌ
۴	نازل میکنیم، فرومی فرستیم	فُنزِلُ
۱۶۴	وقتی که	لَمَّا
۵	خارج کنی، خارج می کنی	تُخْرِجُ
۲۷۷	اگر، هرچند، ای کاش	لَوْ
۴	یافتند ، می یافتند	وَجَدُوا
۱۵	بیم دهندگان ، پیامبران	مُنذِرِينَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿۱﴾ قدر/۱

۲- إِنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ ﴿۲﴾

زمر/۴۱

۳- إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَهَا ﴿۷﴾ كهف/۷

۴- أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا

محمد/۲۴

۵- وَنُنزِلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ

اسرى/۸۲

۶- الرَّ كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ^۱ النَّاسَ مِنَ

الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ابراهيم /۱

۷- أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ^۲ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ

لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا نساء/۸۲

۸- وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ إِنَّ هَذَا آيَاتُ

---

^۱ - «لِتُخْرِجَ» «لِ» به معنای «تا، برای اینکه» می باشد. ۲- افعال ماضی بعد از «آن، لو، من، إذا» به صورت مضارع ترجمه می شوند.

سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٣﴾ سبأ / ۴۳

۹- إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبْرَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ﴿٢١﴾

دخان / ۳

۱۰- وَمَا نُزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَّعْلُومٍ ﴿٦٨﴾ حجر / ۲۱

۱۱- مَا لَكُمْ مِّنْ إِلَهِ غَيْرُهُ ﴿٧٣﴾ اعراف / ۷۳

۱۲- قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٣﴾ شعراء / ۲۳

۱۳- وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿١٥﴾ عنكبوت / ۱۵

۱۴- فَمَا مَتَعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٣٨﴾ توبه / ۳۸

توبه / ۳۸

نکات دستوری (۲)

هم خانواده : به حروف مشترک چند کلمه ، حروف اصلی یا ریشه ی کلمات گویند . به کلماتی که حروف اصلی یا ریشه ی آنها یکی باشد کلمات هم خانواده می گویند .

مانند :

عالم ، علوم ، اعلم : ع - ل - م این کلمات در معنای دانش و دانستن مشترک هستند.

تمرین : برای هر یک از کلمات زیر چند کلمه ی هم خانواده بنویسید و حروف اصلی آنها را مشخص کنید .

ریشه	همخانواده	همخانواده	همخانواده	کلمه
				يَخْرُجُ
				ظَالِمِينَ
				عِلْمٍ
				يُؤْمِنُ
				نَاصِرٍ
				خَلْقٍ
				شَهِيدٍ
				حَمْدٍ
				فَتْحٍ
				فِكْرٍ

درس یازدهم

تکرار	معنی	لغت
۹	محل زندگی ، جایگاه	قَرَار
۷	میان ، بین	خِلَال
۵۱	رودها	أَنْهَار
۱۲	خشکی	بَرٌّ
۳۳	دریا	بَحْر
۴۵	راه	صِرَاط
۳۷	راست	مُسْتَقِيمٌ
۱۹	زنده	حَيٌّ
۲۰	شرک می ورزند، (برای خدا) همتا قرار می دهند	يُشْرِكُونَ
۸۶۱	کسی، کسیکه، چه کسی آنچه	مَنْ
۹۴	آفرید	خَلَقَ
۶۳	آب	مَاء
۱۰۵	قرار داد	جَعَلَ

۷۳	هدایت می کند، نشان میدهد	يَهْدِي
۱۴	برتر و بزرگتر است	تَعَالَى
۱۰۴	می داند	يَعْلَمُ
۱۲۶	می خواهد	يَشَاءُ
۶۸	می گوید، بگوید	يَقُولُ
۱۶۶	راه	سَبِيلٍ
۱۰۵	ایمان می آورند	يُؤْمِنُونَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- ءَ اللَّهُ خَيْرٌ أَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٥١﴾ (۱۰) نمل/۵۹

۲- أَمَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِّنَ

السَّمَاءِ مَاءً ﴿٦﴾ نمل/۶۰

۳- أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا

۱- ءَ الله = آ + الله : آيا خدا   أمّا = أم + ما   ۲- أمَّن = أم + مَن   ۳- عَمَّا =

عَن + ما

﴿٦١﴾ نمل / ٦١

٤- أَمْ مَنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلْمَتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ... نمل / ٦٣

٥- أَلَيْسَ اللَّهُ مَعَ اللَّهِ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾

نمل / ٦٣

٦- قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا

اللَّهُ.. ﴿٦٥﴾ نمل / ٦٥

٧- وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٦﴾

نور / ٤٦

٨- قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ﴿٣﴾ طلاق / ٣

٩- وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ﴿٤﴾

احزاب / ٤

١٠- وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾

انباء / ٣٠

۱۱- قُلْ لِّمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا ﴿١﴾ مومنون/ ۸۴

۱۲- وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ ﴿١﴾ منافقون/ ۱

نکات دستوری (۳) کلمات هموزن

کلماتی که در حروف زائد و حرکات یکسانند ، کلمات هموزن می باشند. مانند :

- عالم ، خالق ، ناصِر ، کافر ، ظالم حرف زائد « ا » است.

- رحيم ، كريم ، كبير ، فقير حرف زائد « ي » است .

- محفوظ ، محمود ، محروم ، معروف حرف زائد « م ، و » است .

تمرین : برای هر کلمه سه هموزن بنویسید

			أَبْصَار
			خَالِدِينَ
			عَلِيم
			مَعْدُود
			عَابِدَات

درس دوازدهم

تکرار	معنی	لغت
۶۵	لیکن ، ولی	لَٰكِن
۸۰	بیشتر	اَكْثَر
۸	آشکار	ظَاهِر
۲۶۶	میان	بَيْن
۲۴۲	پیش	قَبْل
۷	اختلاف ، آمد و شد	اِخْتِلَاف
۲۰	گمان	ظَن
۱۵۳	فرمان، کار، موضوع	اَمْر
۱۹۹	بعد ، پس	بَعْد
۷۲	دردناک	اَلِيْم
۸۳	انجام می دهید	تَعْمَلُوْنَ
۵۳	بینا	بَصِيْر
۱۶۲	دانا	عَلِيْم

۹۷	می دانند، بدانند	يَعْلَمُونَ، يَعْلَمُوا
۱۵۶	آنها (آن دو)	هُمَا
۵۷	روز	نَهَارٌ
۱۸	تقواپیشه می کنند	يَتَّقُونَ
۴۱	آفریدیم	خَلَقْنَا
۴۰	وای ، وای بر	وَيْلٌ
۶۱۷	این که ، که	أَنَّ
۱۰۹	می گویند ، بگویند	يَقُولُونَ، يَقُولُوا
۱	مشورت	شُورَى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- لَخَلَقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ

وَلَيْكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾ غافر/ ۵۷

۲- يَعْلَمُونَ ظَهْرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ

الْآخِرَةَ هُمْ غَافِلُونَ ﴿٧﴾ روم/٧

٣- إِنَّ فِي آخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ ﴿٦﴾

يونس/٦

٤- وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَطْلًا^ع ذَٰلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا^ع فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ

﴿٧﴾ ص/٢٧

٥- وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ ﴿٢٨﴾ شورى/٣٨

٦- أَنْ لَا يَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ ﴿٣١﴾ اعراف/١٦٩

٧- فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ... ﴿٣٣﴾ جاثيه/٢٣

٨- لَمَّا جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ ﴿١١﴾ هود/١٠١

۹- وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ ﴿٥٠﴾ حجر / ۵۰

۱۰- إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٣٢﴾ نساء / ۳۲

۱۱- إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١﴾ سبا / ۱۱

۱۲- فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾ صافات / ۸۷

نکات دستوری (۴)

وزن کلمه

با جایگزینی مرتب سه حرف « فـ عـ ل » به جای حروف اصلی هر کلمه و ثابت ماندن سایر حروف و حرکات، وزن آن کلمه ساخته می شود. مانند :

عالم ، خالق ، قادر ، شاکر ، عادل

حرف زائد « ا » است و همهی آنها بر وزن فاعِل می باشند.

- عَلِيمٌ ، خَبِيرٌ ، كَبِيرٌ ، عَظِيمٌ حرف زائد « ی » است و بر وزن فَعِيل می باشند .

- مَعْلُومٌ ، مَحْمُودٌ ، مَنصُورٌ ، مَرْفُوعٌ حرف زائد « م ، و » است . و بر وزن مَفْعُول می باشند .

تمرین : ریشه و وزن کلمات هم خانواده‌ی زیر را بنویسید.

وزن	ریشه	کلمات هم خانواده
، ،		يَخْلُقُ، خَالِقٌ، يَخْلُقُونَ
، ،		تُبَصِّرُونَ، بَصِيرٌ، أَبْصَارٌ
، ،		أَجْمَعِينَ، جَامِعٌ، جَمْعٌ
، ،		أَرْسَلْنَا، رَسُولٌ، مُرْسَلِينَ

درس سیزدهم

تکرار	معنی	لغت
۸۵	هدایت	هُدًى ، هُدًى
۴۳	پرهیز کاران	مَتَّقِينَ
۸۳	نماز	صَلَاة
۲۲	یاری ، پیروزی	نَصْر
۹۷	باحکمت (کسی که کارهایش سنجیده است)	حَكِيم
۱۲۷	بلکه	بَلْ
۳۲	زکات	زَكَاة
۹۲	سخن	قَوْل
۱۸	شک ، تردید	رَيْب
۹	برپامی دارند، برپا دارند	يُقِيمُونَ، يُقِيمُوا
۲۱	روزی دادیم	رَزَقْنَا
۲۳	انفاق می کنند، انفاق کنند	يُنْفِقُونَ، يُنْفِقُوا
۵۵	نازل شد	أَنْزَلَتْ، أَنْزَلَتْ

۱۱	یقین دارند ، باوردارند	يُوقِنُونَ
۱۲	رستگاران	الْمَفْلِحُونَ
۸۲	بودیم	كُنَّا
۱۶	برپا دارید	أَقِيمُوا
۲۰	بپردازید، بدهید	ءَاتُوا
۴۷	شنوا	سَمِعِيع

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- اَلَمْ ۞ ذَٰلِكَ اَلْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى

لِلْمُتَّقِينَ ۞ بقره/۲-۱

۲- اَلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا

رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۞ بقره/ ۳

۳- وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ

وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ بقره/ ٤

٤- أُولَئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ ^ط وَأُولَئِكَ هُمُ

الْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾ بقره/ ٥

٥- وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِندِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١٦﴾

آل عمران ١٢٦

٦- يَتَوَلَّوْنَا قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا بَلْ كُنَّا

ظَالِمِينَ ﴿٩٧﴾ انبياء/ ٩٧

٧- فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا اللَّهَ

وَرَسُولَهُ ^ع ... ﴿١٣﴾ مجادله/ ١٣

٨- قَالَ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ ^ط

السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤﴾ انبياء/ ٤

نکات دستوری (۵) اسم فاعل

اسم فاعل: کلمه ای که بر وزن فاعِل است ، و بر کننده‌ی کاری یا دارنده‌ی حالتی دلالت دارد، به آن اسم فاعل می‌گویند.

۱- جدول زیر را مانند نمونه تکمیل کنید و سعی نمایید آن را به خاطر بسپارید

کلمه	معنا	کلمه (اسم فاعل)	معنا
خَلَقَ	آفریدن	خَالِق	آفریننده
نَصَرَ	یاری کردن	نَاصِر	یاری کننده
جَمَعَ	جمع کردن		
عَمَلَ	انجام دادن		
حَفِظَ	نگه داری		
ظَلَمَ			

- اسم فاعل به صورت جمع نیز با علامت‌های « ون ، ین ، ات » می‌آید . مانند : حَافِظُونَ ، حَافِظِينَ ، حَافِظَات .
- گاهی آخر اسم فاعل « ة » می‌آید مانند : نَاطِرَةٌ ، صَابِرَةٌ

درس چهاردهم

تکرار	معنی	لغت
۳۲	خانه	دار
۴۲	سلامت، امنیت، درود	سَلَام
۹۷	جمع عِبَد، بندگان	عِبَاد
۴	وسیع، گسترده	وَاسِعَه
۱۴۰	شخص، انسان، جان	نَفْس
۴۴	مرگ	مَوْت
۱۵	تردید	شَك
۳۶	پیامبر، فرستاده	مُرْسَل
۱۵	دعوت می کند، می خواند	يَدْعُوا
۵ ^(۲۴)	فقط مرا	اِيَّايَّ
۳ ^(۵)	چشنده	ذَاهِبَةٌ
۱۹	بازگردانده می شوید	تُرْجَعُونَ
۴۳	گفت	قَالَتْ
۶	پدیده آورنده	فَاطِر

۲۶	دعوت می کنند، می خوانند	يَدْعُونَ
۱۴۴	غیر ، جز	دُونَ
۸۴	بخشش ، لطف	فَضْل
۴	زنده شدن، رستاخیز	بَعَث
۴۱	پاک و بی عیب است	سُبْحَانَ
۷	وصف می کنند	يَصِفُونَ
-	این بدان سبب است	ذَلِكَ بَانَ
	مانند ، مثل	كَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- وَاللَّهُ يَدْعُوا إِلَىٰ دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَىٰ

صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٥﴾ یونس/ ۲۵

۲- يَعْبادِي الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِيَّايَ

فَاعْبُدُونِ ﴿٥١﴾ عنكبوت/ ۵۶

٣- كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ^ط ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ

عنكبوت/ ٥٧ ﴿٥٧﴾

٤- * قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِي اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ

وَالْأَرْضِ ^ط ... ﴿١٠﴾ ابراهيم/ ١٠

٥- ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ

الْبَاطِلُ ﴿٣٠﴾ لقمان/ ٣٠

٦- فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ

الْخَاسِرِينَ ﴿٦٤﴾ بقره/ ٦٤

٧- يَتَأَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ

وَاحِدَةٍ ... ﴿١﴾ نساء/ ١

٨- مَا خَلَقَكُمْ وَلَا بَعَثَكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ ^ط إِنَّ

اللَّهُ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٢٨﴾ لقمان/ ٢٨

٩- سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٨٠﴾

وَسَلَّمَ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿١٨١﴾ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ

الْعَالَمِينَ ﴿١٨٢﴾ صافات/ ١٨٠-١٨٢

١٠- الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ... ﴿٢﴾ م/ ٢

١١- بَلِ الْإِنْسَانُ عَلَى نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ﴿٤﴾ قيامه/ ١٤

١٢- سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُصِفُونَ ﴿١٠٠﴾ انعام/ ١٠٠

نکات دستوری (۶) اسم مفعول

اسم مفعول : کلمه ای که بر وزن مفعول است و بر کسی یا چیزی دلالت دارد که کاری بر روی آن انجام شده است، به آن اسم مفعول می گویند.

۱- جدول زیر را مانند نمونه تکمیل کنید و سعی نمایید آن را به خاطر بسپارید

کلمه	معنا	کلمه (اسم مفعول)	معنا
جَمَع	جمع کردن	مَجْمُوع	جمع شده
حِفْظ		مَحْفُوظ	نگهداری شده
حَمْد			
خَلَق			
ظَلَم			

- اسم مفعول به صورت جمع نیز با علامت‌های « و ن ، ی ن ، ات » می آید . مانند مَنصُورُون ، مَبْعُوثِین ، مَعْلُومات

- گاهی در آخر اسم مفعول « ة » می آید. مانند : مَجْمُوعَة مَرْفُوعَة

قواعد ترجمه

۱- در ترجمه ی برخی از آیات و عبارات بهتر است به جای "خدا" همان "الله" نوشته شود. مانند: لا اله الا الله = خدایی جز الله نیست.

۲- (مِنْ) در جملات سئوالی و منفی به معنی هیچ می باشد
مانند: مَا لَكُمْ مِنْ اِلَهٍ غَيْرُهُ

۳- در این عبارت « بِـ » به معنای « از » است. لاقوةِ اِلَّا بِاللّٰهِ = نیست قدرتی جز از خدا. و در این عبارت به معنای « در » است. مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ = خواب شما در شب.

۴- « لـِ » به معنای « برای » است. هرگاه با ضمیر متصل بیاید به صورت « لـَ » می آید لَهُ = برای او. لَكُمْ = برای شما

۵- کلمه ی « رَبِّ » = ربّی « پروردگارم ، پروردگارا

۶- در برخی عبارات می توان ضمیر « هُوَ » را معنی نکرد
مانند: اِنَّ اللّٰهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ = قطعاً خداوند شنوای بینا است.